

# Besl. O. nr. 43.

Jf. Innst. O. nr. 38 (1998-99) og Ot.prp. nr. 67 (1997-98).

År 1999 den 23. februar holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven).

## Kapittel I Lovens formål og virkeområde

### § 1 Lovens formål

Formålet med denne lov er:

- a. å tilpasse fiskeflåten fangstkapasitet til ressursgrunnlaget for å sikre en rasjonell og bærekraftig utnyttelse av de marine ressurser,
- b. å øke lønnsomheten og verdiskapingen i næringen og gjennom dette trygge bosetting og arbeidsplasser i kystdistriktene, og
- c. å legge til rette for at høstingen av de marine ressurser fortsatt skal komme kystbefolkningen til gode.

### § 2 Virkeområde

Loven regulerer adgangen til å drive ervervsmessig fiske og fangst med fartøy som er norsk etter reglene i lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten §§ 1 til 4 og fartøy som eies av utlending bosatt i Norge når fartøyet største lengde er mindre enn 15 meter.

### § 3 Ervervsmessig fiske og fangst - definisjon

Fiske og fangst er ervervsmessig når vedkommen- de yrkesutøver har fiske eller fangst til levevei alene eller sammen med annen næring.

Vitenskapelige undersøkelser eller praktiske fiskeforsøk som gjennomføres etter tillatelse av Fiskeridirektoratet, jf. lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 2 siste ledd, er ikke å anse som ervervsmessig fiske og fangst etter loven her.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om når fiske og fangst skal anses for å være ervervsmessig, herunder regler om krav til inntekt opp- tjent ved fiske og fangst.

## Kapittel II Ervervstillatelse

### § 4 Krav om ervervstillatelse

Et fartøy kan ikke nyttes til ervervsmessig fiske eller fangst uten at det er gitt ervervstillatelse av de-

partementet. Det kan fastsettes vilkår for slik tillatelse.

Ervervstillatelse gis til fartøyets eier for ett bestemt fartøy. Tillatelsen gir ikke rett til å benytte annet fartøy. Andre enn den fysiske eller juridiske person som innehar tillatelsen, kan ikke uten egen tillatelse drive fiske eller fangst med fartøyet.

En ervervstillatelse gir bare rett til å utøve fiske eller fangst i samsvar med de bestemmelser som til enhver tid er fastsatt i eller i medhold av lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. eller loven her.

### § 5 Nasjonalitetskrav

Ervervstillatelse kan bare gis til den som er norsk statsborger eller likestilt med norsk statsborger etter lov av 17. juni 1966 nr. 19 om Norges fiskerigrense og om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. innenfor fiskerigrensen § 2 første og annet ledd.

### § 6 Krav om tidligere aktivitet i fiske eller fangst

Ervervstillatelse kan bare gis til den som har drevet ervervsmessig fiske eller fangst på eller med norsk fartøy i minst tre av de siste fem årene og fortsatt er knyttet til fiske- og fangststyret.

For selskap eller sammenslutning kan ervervstillatelse bare gis dersom personer som oppfyller kravet i første ledd innehar mer enn 50 pst. av eierinteressene og faktisk har tilsvarende kontroll over virksomheten.

Departementet kan i særlig tilfelle, når næringsmessige og regionale hensyn tilsier det, ved enkeltvedtak gjøre unntak fra kravet i første og annet ledd om tidligere aktivitet i fiske eller fangst. Kongen kan ved forskrift gjøre unntak fra kravet om tidligere aktivitet, herunder for fartøy under en viss størrelse.

Når det er nødvendig til gjennomføring av overenskomst med fremmed stat, kan Kongen ved forskrift fastsette ytterligere regler, herunder andre regler enn de som er fastsatt i første ledd, for tillatelse etter § 4.

### § 7 Særlige bestemmelser om ervervstillatelse

Søknad om ervervstillatelse kan avslås dersom:

- innvilgelse ikke er ønskelig ut fra hensynet til fiskeflåten distriktsmessige fordeling, hensynet til ressursgrunnlaget eller lovens formål for øvrig,
- fartøyets tidligere eier er tildelt statlig støtte for fartøyet for å redusere fangstkapasiteten i flåten,
- fartøyeieren eller andre som har drevet et fartøy på fartøyeierens vegne, grovt eller gjentatte ganger har overtrådt bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov eller annen fiskerilovgivning.

Når et fartøy overtas ved arv, skal den nye eieren gis tidsbegrenset ervervstillatelse inntil aktivitetskravet i § 6 første ledd er oppfylt.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om tildeling av ervervstillatelse ved erverv av fartøy ved arv, tvangssalg og konkurs, og om fremgangsmåten ved tvangssalg av fiskefartøy der det er en ervervstillatelse knyttet til fartøyet.

### § 8 Krav til fartøy

Ervervstillatelse skal ikke gis dersom fartøyet ikke er utrustet for eller egnet til å drive fiske eller fangst.

### § 9 Overdragelse av aksjer, eierandeler m.v.

Aksje eller part i selskap eller sammenslutning som eier merkeregistrert fartøy, må ikke overdras til annen eier uten at departementet på forhånd har gitt tillatelse til endring i eiersammensetningen.

### § 10 Bortfall av ervervstillatelse

En ervervstillatelse faller bort når eieren taper eiendomsretten til fartøyet, herunder ved tvangssalg, kondemnering og forlis.

### § 11 Tilbakekall av ervervstillatelse

En ervervstillatelse skal tilbakekalles når fartøyeieren:

- ikke lenger oppfyller kravene i § 5,
- ikke har drevet ervervsmessig fiske eller fangst i minst tre av de siste fem år på eller med norsk fartøy og heller ikke er knyttet til fiske- og fangststyrket.

En ervervstillatelse kan tilbakekalles når:

- fartøyet ikke har vært benyttet i ervervsmessig fiske eller fangst en nærmere bestemt tid fastsatt av departementet i forskrift eller i ervervstillatelsen,
- fartøyet eller fartøyeieren ikke lenger fyller vilkår som er fastsatt i eller i medhold av loven her,
- forutsetningene som tillatelsen bygger på er vesentlig endret,
- fartøyeieren mot bedre vitende har gitt uriktige opplysninger eller fortiet forhold av vesentlig betydning for vedtaket om å gi slik tillatelse,
- fartøyeieren eller andre som har drevet fartøyet, grovt eller gjentatte ganger har overtrådt bestem-

melser gitt i eller i medhold av denne lov eller annen fiskerilovgivning, eller

- adgang til tilbakekall følger av alminnelige forvaltningsrettslige regler.

I mindre alvorlige tilfeller kan departementet bestemme at en ervervstillatelse skal tilbakekalles for et bestemt tidsrom.

Kongen kan gi utfyllende regler for tilbakekall av tillatelser.

## Kapittel III Spesiell tillatelse

### § 12 Krav om spesiell tillatelse til enkelte former for fiske og fangst

Ingen må uten spesiell tillatelse fra departementet drive

- fiske med trål,
- fiske med reketrål,
- fiske med ringnot,
- fangst av hval, eller
- fangst av sel.

Det kan fastsettes vilkår for slik tillatelse. Bestemmelsene i §§ 7 og 8 gjelder tilsvarende for tildeling av spesiell tillatelse.

Kongen kan ved forskrift fastsette krav om spesiell tillatelse for å drive andre former for fiske eller fangst enn de som er nevnt i første ledd, når hensynet til lovens formål gjør det nødvendig.

Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler for tildeling av spesielle tillatelser. Det skal legges vekt på fiskets betydning for råstofftilførselen til et bestemt distrikt.

### § 13 Forholdet til ervervstillatelse

Ervervstillatelse må foreligge for at spesiell tillatelse kan gis.

### § 14 Unntak fra kravet om spesiell tillatelse

Kongen kan ved forskrift gjøre unntak fra kravet om spesiell tillatelse for fartøy under en viss størrelse, og for fiske og fangst etter bestemte arter, med bestemte redskaper eller i bestemte områder.

### § 15 Rekkevidden av en spesiell tillatelse

En spesiell tillatelse i medhold av § 12 gis til fartøyets eier for ett bestemt fartøy. Tillatelsen gir ikke rett til å benytte annet fartøy. Andre enn den fysiske eller juridiske person som innehar tillatelsen, kan ikke uten egen tillatelse drive fiske eller fangst med fartøyet.

§ 4 tredje ledd og § 7 tredje ledd gjelder tilsvarende for spesielle tillatelser.

### § 16 Tildeling av nye spesielle tillatelser til enkelte former for fiske og fangst

Når departementet ved en vurdering ut fra lovens formål finner at det totale antallet spesielle tillatelser til en form for fiske eller fangst skal økes, og at depar-

tementet derfor skal foreta tildeling av nye tillatelser, skal departementet fatte særskilt beslutning om at slik tildeling skal skje. Nye tillatelser skal lyses ut offentlig.

Når særlige grunner tilsier det, kan tildeling av ny tillatelse skje uten offentlig utlysning.

Tildeling etter første ledd skal foretas etter en samlet vurdering av søkerne ut fra lovens formål, herunder regler gitt i medhold av § 12 tredje ledd.

#### *§ 17 Ombygging av fartøy*

Fartøy med spesiell tillatelse kan ikke bygges om på en slik måte at fangstkapasiteten økes, uten at det er gitt ny spesiell tillatelse.

#### *§ 18 Bortfall og tilbakekall av en spesiell tillatelse*

En spesiell tillatelse faller bort dersom ervervstillatelsen for fartøyet bortfaller eller tilbakekalles.

Bestemmelsene i § 10 om bortfall av ervervstillatelse og § 11 om tilbakekall av ervervstillatelse gjelder tilsvarende for spesiell tillatelse.

#### *§ 19 Tilbakekall og avgrensning av en hel gruppe spesielle tillatelser*

Kongen kan tilbakekalle alle spesielle tillatelser som er gitt for en bestemt type fiske eller fangst. Kongen kan også avgrense alle spesielle tillatelser for en bestemt type fiske eller fangst til et snevrere geografisk område eller til et mindre omfang av typer fiske eller fangst enn tillatelsene omfatter.

### **Kapittel IV Særlige begrensninger i fiske og fangst m.v.**

#### *§ 20 Tillatelse til å fiske i farvann utenfor Norges økonomiske sone*

Departementet kan fastsette begrensninger i deltakelsen eller andre reguleringstiltak for norske fartøyer som driver fiske i farvann under andre staters fiskerijurisdiksjon eller i farvann utenfor noen stats fiskerijurisdiksjon.

#### *§ 21 Årlige begrensninger i adgangen til å delta i enkelte fiskerier*

Når hensynet til ressursforvaltningen, avviklingen av fisket eller lønnsomheten i fisket gjør det nødvendig, kan Kongen ved forskrift med virkning for inntil ett år av gangen, fastsette bestemmelser om vilkår for adgangen til å delta i et bestemt fiske. Det kan herunder stilles krav om at fartøyeieren, fartøyet fører eller høvedsmannen er registrert i fiskermanntallet eller krav om tidligere deltakelse i det aktuelle fisket. Videre kan det stilles krav til faglige og tekniske forutsetninger, herunder fartøy og utstyr, og til eiers og mannskaps behov for å kunne drive fiske. Det kan også fastsettes et største antall fartøy som skal gis adgang til fisket.

Bestemmelser fastsatt etter første ledd kan begrenses til bestemte fartøystørrelser, bestemte fiskemetoder, bestemte geografiske områder eller i bestemte tidsrom.

### **Kapittel V Registrering og merking av fartøy**

#### *§ 22 Registrering i merkeregisteret*

Fartøy som det er gitt ervervstillatelse for etter § 4, skal føres inn i et register over fiskefartøy (merkeregisteret). Registrering i merkeregisteret kan ikke foretas før det foreligger ervervstillatelse.

Merkeregisteret skal inneholde opplysninger om fartøyets navn, merke, radiokallesignal, tonnasje, lastekapasitet, lengde, bredde, byggeår og eierforhold.

Departementet kan ved forskrift bestemme hvilke andre opplysninger som skal gis i forbindelse med søknad om ervervstillatelse og spesiell tillatelse og hvilke andre opplysninger som skal registreres i merkeregisteret. Departementet kan også fastsette bestemmelser om administrasjonen av merkeregisteret.

#### *§ 23 Registrering i skipsregisteret*

Fartøy som skal nyttes til ervervsmessig fiske eller fangst, kan ikke registreres i skipsregisteret, jf. lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten §§ 11 flg., før det foreligger ervervstillatelse etter loven her.

#### *§ 24 Merking av fartøy*

Fartøy som skal nyttes til ervervsmessig fiske eller fangst, skal merkes slik departementet bestemmer.

#### *§ 25 Gebyr*

Departementet kan bestemme at det skal betales et gebyr ved innføring i merkeregisteret og et årlig gebyr så lenge fartøyet står i merkeregisteret. Gebyret er tvangsgrunnlag for utlegg.

#### *§ 26 Sletting i merkeregisteret*

Fartøy skal slettes i merkeregisteret ved permanent eller midlertidig tilbakekall eller bortfall av ervervstillatelsen.

### **Kapittel VI Sanksjoner m.v.**

#### *§ 27 Inndragning av fangst*

Dersom et fartøy overskrider den fangstmengde pr. tur som er fastsatt i den enkelte tillatelse, tilfaller merfangsten eller dens verdi den salgsorganisasjon som førstehåndsomsetningen er lagt til. Dette gjelder uten hensyn til om forholdet medfører straffansvar.

Departementet kan ved særskilt forskrift tillate at det ilandføres større fangstmengder pr. tur enn det tillatelsen gir adgang til.

Salgsorganisasjonen skal inngi oppgaver over levert merfangst til Fiskeridirektoratet. Inndragning et-

ter første ledd besluttet av Fiskeridirektoratet som foretar beregning av merfangsten og dens verdi.

### § 28 Gjennomføring

Kongen kan gi nærmere forskrifter til gjennomføring av denne lov.

### § 29 Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter. Er den skyldige tidligere dømt til straff etter denne lov, eller foreligger andre skjerpene omstendigheter, kan fengselsstraff inntil 6 måneder idømmes enten alene eller sammen med bøtestraff.

På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

## Kapittel VII Ikraftttredelse og endring i andre lover

### § 30 Ikraftttredelse m.v.

1. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.
2. Fra samme tid oppheves følgende lover:  
Lov av 16. juni 1939 nr. 7 om fangst av hval.  
Lov av 20. april 1951 om fiske med trål.  
Lov av 14. desember 1951 nr. 1 om fangst av sel.  
Lov av 16. juni 1972 nr. 57 om regulering av deltagelsen i fisket.
3. Forskrifter og vedtak fastsatt i medhold av lover nevnt i nr. 2, gjelder inntil noe annet blir bestemt i medhold av loven her.
4. Bestemmelser gitt i medhold av mellombels lov av 29. juni 1956 nr. 8 om eighedsretten til fiske- og fangstfarkoster, skal fortsatt gjelde inntil de oppheves eller avløses av bestemmelser gitt i medhold av denne lov.
5. Lov av 5. desember 1917 nr. 1 om registrering og merking av fiskefartøyer §§ 1 og 2 oppheves. Lovens §§ 3 flg. gjelder inntil de oppheves av Kongen.

6. Fra den tid loven her trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

I lov av 17. juni 1966 nr. 19 om Norges fiskerigrense og om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. innenfor fiskerigrensen skal § 2 første ledd nr. 2 lyde:

2. aksjeselskaper og andre selskaper med begrenset ansvar når selskapets hovedkontor og styrets sete er i Norge og *styrets flertall, herunder styrelederen, består av norske statsborgere som er bosatt i Norge og har bodd her i de to siste år, og norske statsborgere eier aksjer eller andeler svarende til minst 6/10 av selskapets kapital og kan utøve stemmerett i selskapet med minst 6/10 av stemmene.*

I lov av 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten (kystvaktloven) skal § 9 første ledd lyde:

Kystvakten kan føre kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av følgende lover blir overholdt:

- a. lov av 22. mars 1957 nr. 4 om fangst av isbjørn.
- b. lov av 17. juni 1966 nr. 19 om Norges fiskerigrense og om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. innenfor fiskerigrensen.
- c. lov av 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone.
- d. lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v.
- e. *lov ..... om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven).*

I lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) skal § 11 tredje ledd første punktum lyde:

Norsk skip med største lengde under 15 meter kan på begjæring av eieren innføres i skipsregisteret, dersom største lengde er minst 10 meter eller skipet er merkepliktig etter *lov ..... om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven)* eller skal brukes utelukkende eller hovedsakelig i næringsvirksomhet.

**Gunnar Skaug,**  
president.

**Anita Apelthun Sæle,**  
sekretær.